

Vándorgyűlés 2006

Beszélgetés Kulcsár Zsolttal, a VERGA Rt. vezérigazgatójával

Tekintettel arra, hogy a térségben harminc éve volt vándorgyűlés, úgy gondoltuk, hogy e kerek évfordulón ismét bemutatjuk a térség erdőgazdálkodását. Annak idején a volt keszthelyi központú erdőgazdasággal együtt szerveztük, most viszont a rendezésben részt vesznek a térség magánerdő-tulajdonosai és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park is.

– Kérlek, röviden mutasd be az irányításod alatt dolgozó részvénytársaságot.

– A kiegyezés korához kell visszanyarodnunk, mikor is megalakult a k. u. k. hadsereg. A történelmi Magyarországon, itt a déli és a keleti Bakony térségében talált a honvédelem vezetése alkalmas terepet a különböző katonai gyakorlatokra. Ez a mai nap mintegy 45 ezer hektár, mondhatni, egybefüggő területet jelent. Ide tartoznak még a dunántúli helyőrségek erdei is, kisebb-nagyobb területekkel. Az elsődleges rendeltetés természetesen honvédelmi véderdő, és csak másodlagosan gazdasági. 20 ezer hektár a lőtér és az azt övező véderdősáv területe. Ezekon a területeken és erdőben folynak a különféle hadgyakorlatok, éleslövészetek, és itt van a bombatér is. Itt természetesen nyereségesen gazdálkodni képtelenség, hiszen gyakori a tűz és az olykor kitermelt faanyag is erősen szilánkos, ezért ezeket ipari fának értékesíteni szinte lehetetlen. 130 ezer köbméter évi fakitermelésünk van, és az ennek következtében keletkező erdőfelújítást végezzük. A többi erdőgazdasághoz képest erdőtelepítésre alkalmas területünk bőven van, melynek telepítését azonban jelenleg forráshiány miatt szüneteltetjük. Meg kell jegyezni, hogy könyveléstechnikailag az erdőtelepítések során keletkezett értéket évről évre görgetjük magunk előtt, mivel nem tudjuk kinek átadni a befejezett erdősítéseket. Folyamatos vagyonnövekmény van, és mégsem az rt. vagyona növekedett, hanem az államé, ami (akí), mint említettem, nem veszi át ezt a növekményt.

– Mivel mindkét cég állami, kit zavar ez az állapot?

– Például a bankokat, amelyek tudomásul veszik a helyzetet, de mivel a különféle banki tranzakciókhoz mellékelni kell a cégmutatókat, ez a tétel meglehetősen lerontja a kondíciókat. Egy szóval zavaró körülmény, amit úgy tud-

nánk megszüntetni, ha az erdővagyon jogszabályilag rendeznék. Csak ezután tudnánk kimutatni, hogy például a tízéves üzemterv alatt mennyi és milyen változás állt be az erdővagyonban. Csak az erdővagyonnal való elszámolás után lehetne például a mezőgazdasághoz hasonlóan állami támogatást igénybe venni. Jelenleg többre kerül a vagytonkezelői tevékenység, mint amit az államtól visszakapunk. Az erdőállomány szakszerű fenntartása az állam érdeke is, hiszen övé a tulajdon.

– Ha jól tudom, titeket a Honvédelmi Minisztérium (HM) felügyeli.

– Igen, a vagytonkezelő a HM, a tulajdonosi jogokat is ő felügyeli. Mivel – például a lőtér esetében – az erdőkezelés pénzt visz el, nincsenek olyan elvárások, mintha civil szervezet lennénk. Viszont hátrányos abból a szempontból, hogy a HM, mint költségvetési szervezet, nem adhat támogatást, mert az állami támogatásnak minősülne, és ez nem harmonizál az EU előírásokkal. Hátrányos helyzetünkkel kapcsolatban csak két példát említek. Nem juthatunk pl. reorganizációs forráshoz. Versenyhátrányban vagyunk a közmunka területén is, ahol a társ gazdaságok 20%-os költséghányad befizetése ellenében 80%-os állami kiegészítést kapnak. Itt is költségvetési törvénymódosítás kellene.

– Van akkor éppen elég bajotok.

– Azért nem panaszkodom, mert a HM illetékesei elfogadják és tudomásul veszik az ÁESZ minősítő jelentéseit, és nem tartanak fenn további ellenőrző szervezetet.

Nekünk, szakembereknek pedig tudomásul kell vennünk, hogy a területen elsősorban a honvédelem érdekei az elsődlegesek. Ahhoz, hogy a katona a szakmáját begyakorolja, terület kell, ahol felvonul, lő, bombáz, és mindent csinál, ami egy hadgyakorlattal együtt jár.

Régebben ezekben az erdőben folyó gazdálkodást területgazdálkodásnak hívták, ami most vagyonkezelést jelent. Akkor a honvédkincstárhoz tartozott, nevezetesen az 5. hadtestparancsnokság alá, mint önálló erdőgondnokság. Feladata volt a terület kezelése, a laktanyák tűzfával való ellátása, a műszaki létesítményekhez és szerkezetekhez iparifával választék termelése. Gondoljunk csak arra, hogy annak idején a szekerek, az ágyútalpak jórészt fából voltak. Nem beszélve a lőszeres ládákról.

– Gondolom, az erdőművelési munka a gyakorlótereken inkább Déva vára építéséhez hasonlatos tevékenység, ami nem lebet szívderítő feladat.

– Kétségtelen, hogy sajátos szakmai kihívás ez ezeken az örökké igénybe vett területeken. Éppen ezért új eljárásokon törjük a fejünket, sajátos fafaj-kombinációkat és megoldásokat alkalmazunk, amivel, reméljük, célt érünk, és jobb lesz a területen az erdő, mint annak előtte. Unokáinknak talán már nem kell a szilánkos faanyaggal bajlódniuk.

A legnagyobb kihívást a közjóléti tevékenység jelenti, hiszen az emberek itt is kirándulni akarnak, amit megyényi területen nem lehet megtölteni. Megpróbál-

Ámos-hegyi pihenőerdő

Útegek a XX. század elejéről

juk a kirándulókat olyan helyekre csalogatni, ahol nem zavarják a katonai műveleteket, és a katonák sincsenek kitéve az esetleges baleseteknek, tragédiáknak. Ilyen terület például a sípálya környéki 400 hektáros *Ámos-hegyi pibenőerdő*, a

tanösvénnyel, erdei tornapályával, pibenőbelyekkel. Zirc vonzáskörzetében a Pintér-hegyi parkerdő, az ajkai régióban a Sáncsikuti Erdei Iskola és a hozzá tartozó tanösvény, vagy Veszprém mellett, a Gulya-dombon kialakítandó park-

erdő, a Csatár hegyi kilátó. A lényeg az, hogy ezekkel a beruházásokkal a löteret szegélyező véderdősávon kívülre helyezzük a turistaforgalmat. Végeredményben a Zirc mellett lévő pálihálási erdőtomb, ami számottevő értéket képvisel, és az ebből kitemelt haszonból tartjuk fent ezeket a létesítményeket.

– *Kérlek, mondj néhány szót még a vándorgyűlésről.*

– Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy 500 fő részére tudunk szállást adni a balatonakarattyai Honvéd Üdülőben. Ennek a 42 hektáros parkjában lesz a baráti est is, ahonnan bármikor gyalog, kényelmesen hazasétálhat a résztvevő, ha le akar feküdni. Cégünk három bemutatóhellyel vesz részt a tervezett nyolcból. Mivel mi intézzük a szervezés dandárját, *honlapunkon elérhető lesz minden információ (www.verga.hu)*

Szeretettel várunk minden jelentkező vendéget.

– *Köszönöm a tájékoztatást.*

Pápai Gábor

Mennyi volt egy uradalmi szolgálatban álló magyar erdőmérnök jövedelme hetven évvel ezelőtt?

Régi családi okmányok között – persze egészen mást keresve – bukkantam az alábbi iratra. Címzettje közeli rokonom volt, s a „változatlan utánnyomásban” hozott értesítéshez csupán egy megjegyzés: kenyéradója – a hajdani hercegprímási uradalom – nem tartozott a nagy javadalmat nyújtó nagybirtokok közé.

„Magyarország hercegprímása
581/1937.

Tekintetes

Várady Sándor segéderdőmérnök
Úrnak
Süttő

(1938) Január hó 1-én kezdődő battályal kinevezem tekintetességedet **erdőmérnökké**. Évi javadalmazása jelzett időponttól kezdődőleg a következő lesz: 1090 P(engő) készpénz, 700 P lakbér, 12 q búza, 16 q rozs, 15 q árpa, 15 q tengeri, 48 erdei méter kemény basáb tűzifa, 2 magyar bold (2x1200 négyszögöl = 8640 négyzetméter) föld, 4 tebéntartás, 1 növendékmárba tartása, 4 öreg sertés és 6

süldősertés legeltetése, illetve – amennyiben az imént felsorolt szolgáltatásokat nem természetben veszi igénybe – azoknak az uradalmi rendeletek alapján számított váltsága.

Szolgálati viszonyát az érsekségi uradalmakkal szemben a fennálló törvények, nevezetesen az 1900. évi XXVII. t.c. rendelkezései szabályozzák.

Munkájára a jó Isten áldását kívánva vagyok jóindulattal
Esztergom, 1937. dec. 16.
Serédi Jusztinián
bíboros hercegprímás
esztergomi érsek”

Tájékoztatóul néhány akkori havi kereset, ill. egyéb árucikk ára:

- kiscseléd (12–14 év körüli szolgáló lányka) – 5–10 P + teljes ellátás;
- cselédlány – 20–22 P + teljes ellátás;
- falusi tanítónő – 100 P + illetménylakás kerttel + évi 4 eürm. tűzifa, felvágva;
- férfi napszám – 2,00 P + 1 liter bor;

- 1 kg savanyúcukorka (dobozban) – 1,00 P;
 - 1 kg disznóhús – 1,00–1,30 P;
 - 1 kg marhahús – 1,00 P;
 - 1 pár magas szárú férficipő – 4,00 P
- Közreadja:

Dobay Pál

Köszönjük hogy adója 1%-ával a WWF Magyarországot támogatja!

Adószámunk:

18226814-2-43

www.wwf.hu/egyszazalek

WWF Magyarország

WWF Hungary

1124 Budapest

Németvölgyi út 78/B

Tel.: +36 1 214-5554/128

Fax: +36 1 212-9353

E-mail: imola.biro@wwf.hu